

A GDP mindenekfelett?

SZERZŐ: Bognár Károly/KÖVET Egyesület

Nem kérdés, hogy egy ország vezetőinek az szerez örömet, ha növekszik a GDP, és az keseríti el őket, ha stagnál vagy csökken. A siker fokmérője számukra a növekedés mértéke. Így volt ez mindig, de különösen így van ez a 2008-ban beütött pénzügyi és gazdasági válság óta: elkeseredett küzdelem folyik még a tized százalékokért is. De tényleg a GDP az a mindenható tényező, amely meghozza nekünk a szépet, a jót, a felemelkedést, végső soron a boldogságot?

Az lassacskán a laikusok számára is kezd világossá válni, hogy van valami különbség a jólét és a jól-lét között. Robert F. Kennedy egyszer állítólag kijelentette, hogy a GDP „mindent mér, kivéve azt, amiért érdemes élni”.

A bruttó hazai termék [Gross Domestic Product – GDP] koncepciójának, tartalmának kidolgozása a múlt század 30-as és 40-es éveiben, a nagy gazdasági világválság és a II. világháború felfordulása közepette vette kezdetét. A Nobel-díjas Simon Kuznets – a GDP mint mérőszám fő konstruktőre – is figyelmeztetett azonban arra, hogy nem szabad egyenlőségjelet tenni a GDP növekedése és a jól-lét közé. Mert az utóbbi nem csak attól függ, hogy mennyi pénz van a zsebünkben.

A GDP-vel azokat a tranzakciókat lehet mérni, amelyek valamilyen formában a piacra kerülnek. Egy jó házasságból fakadó harmóniát, boldogságot tehát nem képes számszerűsíteni ez a mutató, de egy valóper költségeit igen. A GDP szempontjából az egészség nem érték, a betegség az orvosokra, gyógyszerekre költött pénz miatt annál inkább. Általánosabban fogalmazva, a GDP-hívók figyelmen kívül hagyják a tranzakciók társadalmi költségeit, környezeti hatásait, és az sem különösebben izgatja őket, ha a piaci ügyletek nyomán nőnek a jövedelmi egyenlőtlenségek. Látható azonban, hogy nem minden GDP-növekedés jó és hasznos.

Egy másik nagy gond a GDP-vel, hogy – az előbbiekből is következően – a növekedésének nincs felső határa, azaz elvileg semmilyen tényező nem korlátozza. Lehet, hogy a világ esőerdőinek kiirtása az emberiségnek felettébb rossz, de a GDP-nek kifejezetten jót tesz. Csak

hogy az embereknek ahhoz, hogy jól érezzék magukat, nem pusztán pénzre van szükségük, hanem tiszta levegőre és vízre, egészséges ételekre, jókedvű polgártársakra és sok egyéb másra.

Mi következik mindebből? Egyfelől az, hogy nem minden GDP-növekedésnek kell örülni, és nem kell törekedni a GDP mindenáron való növelésére. Van ugyanis olyan növekedés, amely kifejezetten rossz, káros az emberiségre. Másfelől az, hogy valóban szükség lenne egy olyan mutatóra [pl. ökolábnyom], amely figyelemmel van a fenntarthatóságra, még akkor is, ha ez gátat szab a növekedésnek. Harmadsorban pedig az, hogy érdemes lenne elgondolkodni a GDP-nél komplexebb és differenciáltabb mérésre képes mutatók [pl. Genuine Progress Indicator, Human Development Index, Gross National Happiness] alkalmazásán, amelyek tekintettel vannak a növekedés társadalmi, környezeti és gazdasági hatásaira is. Mert minden jel arra utal, hogy véget kell vetni a nyaklód nélküli, felelőtlen növekedésnek.

**TÉNYLEG A GDP AZ A MINDENHÁTÓ
TÉNYEZŐ, AMELY MEGHOZZA
NEKÜNK A SZÉPET, A JÓT,
A FELEMELKEDÉST, VÉGSŐ SORON
A BOLDOGSÁGOT?**

IMPRESSZUM

Lépések a fenntarthatóság felé – Hibrid lektorált tudományos folyóirat és szakmai magazin

A **Lépések a fenntarthatóság felé** c. szaklap évente háromszor jelenik meg a KÖVET és a TTMK szerkesztésében. A cikkek a szerkesztőség jóváhagyásával és a forrás megjelölésével szabadon közölhetők. A tudományos rovataiban megjelenő cikkek a Magyar Tudományos Művek Tárában lektorált szakkiként kerülnek regisztrálásra.

A **KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért** a környezettudatos és társadalmilag felelős szervezeti működést segítő nonprofit, független szervezet, amely az INEM, a CSR Europe és a Global Footprint Network nemzetközi hálózatának tagja.
H-1068 Budapest, Dózsa György út 86/B | 06/-1-473-22-90 | info@kovet.hu | www.kovet.hu

A **TTMK** (Tisztább Termelés Magyarországi Központja) a UNIDO/UNEP által kezdeményezett tisztább termelési központok nemzetközi hálózatának tagja, amelynek célja a megelőző környezetvédelem magyarországi elterjesztése.

H-1093 Budapest, Fővám tér 8. | 06/-1-482-52-51 | ttmk@uni-corvinus.hu | http://hcpc.uni-corvinus.hu

Alapító főszerkesztő: dr. Tóth Gergely

Főszerkesztő: Bognár Károly [KÖVET]

Felelős szerkesztő: Balogh Eszter [KÖVET]

Szerkesztő: Széchy Anna [TTMK]

Tudományos rovatok vezetői: dr. habil. Szigeti Cecília [Ökolábnyom], dr. Takács Dávid [Boldogság-gazda(g)ság], dr. Tóth Gergely [Bionómia], dr. Zilahy Gyula [Projektek]

Tördelő: Krauter Tamás

Címlap, layout: Salt Communications

Nyomda: Folprint – A ZÖLD nyomda

A szaklap KÖVET-tagok számára ingyenes, régebbi számai letölthetők a KÖVET honlapján:

www.kovet.hu/lepesek-szaklap

A kiadvány anyaga Cyclus Offszet papír, mely újrahasznosított hulladékpapírból, klórszármazékok és optikai fehérítő felhasználása nélkül készült.

Megjelenik 1000 példányban.

ISSN 1786-9536